

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 40/2015-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. novembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka o sťažnosti [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., konajúcou advokátom JUDr. Róbertom Ružbašánom, Kmeťova 26, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 157/2009 takto

rozhodol:

Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 157/2009 porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. I. ÚS 40/2015 z 28. januára 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 157/2009 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o žalobe sťažovateľa o zaplatenie sumy 5 311 € s príslušenstvom. Od podania návrhu vo veci uplynulo takmer 6 rokov. Sťažovateľ tvrdí, že napadnuté konanie trvá neprimerane dlho, je zdĺhavé, neefektívne a nehospodárne. V napadnutom konaní podľa názoru sťažovateľa dochádza k zbytočným prieťahom.

3. Okrem toho, že sťažovateľ sa domáhal, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, žiadal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov a zároveň mu priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 500 € a úhradu trov konania.

4. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k prijatej sťažnosti podaním sp. zn. Spr/107/2014 doručeným ústavnému súdu 27. apríla 2015, v ktorom vyjadril súhlas s upustením od verejného pojednávania vo veci v konaní pred ústavným súdom a poskytol stručný prehľad procesných úkonov súdu, ako aj účastníkov napadnutého konania, z ktorého vyplývajú tieto podstatné skutočnosti:

- okresný súd v napadnutom konaní určil celkom sedem termínov pojednávania (19. januára 2010, 9. marca 2010, 11. mája 2010, 29. júna 2010, 17. septembra 2010, 9. novembra 2010 a 21. januára 2011),

- všetky uvedené pojednávania okrem naposledy uvedeného boli odročené pre ospravedlnenú neúčast' odporcu, ktorý ospravedlnil svoju neúčast' už na prvom pojednávaní a okresnému súdu predložil doklad o dočasnej práceneschopnosti, ktorá trvala až do jeho smrti, o ktorej sa okresný súd dozvedel od sťažovateľa na pojednávaní konanom 21. januára 2011,

- následne okresný súd zisťoval, či je možné pokračovať v konaní s jeho dedičmi, avšak z listu povereného notára ako súdneho komisára zistil, že dedičské konanie nie je ukončené z dôvodu prebiehajúceho konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov,

- po viacerých urgenciách týkajúcich sa stavu dedičského konania poverený notár oznámil okresnému súdu mená do úvahy pripadajúcich dedičov,

- okresný súd výzvou z 21. júna 2011 vyzval sťažovateľa, aby mu oznámil, s ktorými dedičmi má pokračovať v napadnutom konaní, na túto výzvu sťažovateľ reagoval 3. júla 2012,

- okresný súd výzvou z 3. júla 2012 opätovne zisťoval u povereného notára stav dedičského konania, ktorý okresnému súdu oznámil, že dedičské konanie nie je ukončené,

- okresný súd uznesením z 2. októbra 2012 prerušil napadnuté konanie až do právoplatného skončenia dedičského konania,

- následne okresný súd niekoľkokrát zisťoval stav dedičského konania po nebohom vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 13 D 467/2010,

- napadnuté konanie bolo v čase rozhodovania o tejto sťažnosti prerušené na základe právoplatného uznesenia okresného súdu z 2. októbra 2012.

5. Právny zástupca sťažovateľa listom z 8. apríla 2015 doručeným ústavnému súdu v ten istý deň vyjadril súhlas s upustením od verejného pojednávania vo veci a v stanovisku doručenom ústavnému súdu 15. mája 2015 reagoval na vyjadrenie okresného súdu v tom zmysle, že poukázal na to, že okresný súd odročil viaceré pojednávania len na základe ospravedlnenia žalovaného bez preukázania lekárskej uznanej práceneschopnosti, čím sa mal podieľať na vzniku prieťahov.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

11. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

13. Vychádzajúc z faktu, že napadnuté konanie je toho času právoplatne prerušené, ústavný súd konštatuje, že existuje zákonná prekážka, ktorá bráni súdu v jeho ďalšom postupe (mutatis mutandis I. ÚS 162/03).

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty účastníka konania (napr. I. ÚS 41/02). Tento účel spravidla nemožno dosiahnuť po právoplatnom prerušení konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v Občianskom súdnom poriadku, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto nečinnosť okresného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné prieťahy v konaní (mutatis mutandis napr. III. ÚS 42/02, I. ÚS 65/03, II. ÚS 3/00, I. ÚS 214/06).

15. Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd zaoberal len časťou napadnutého konania od 26. júna 2009 do vydania uznesenia z 2. októbra 2012 o prerušení napadnutého konania. *Uvedené obdobie už aj vzhľadom na aktivitu súdu opísanú v prvej časti tohto rozhodnutia neindikuje, že by došlo k relevantným prietahom v uvedenom období. Ani obrana sťažovateľa uvedená v stanovisku doručenom 15. mája 2015 nezodpovedá skutočnosti, pretože ak žalovaný predložil dôkaz o svojej dočasnej práceneschopnosti a táto trvala až do jeho smrti, existoval dôležitý dôvod na odročenie nariadených termínov pojednávania. Preto v okolnostiach prípadu nemožno hovoriť o tom, že sťažovateľ nepredložil dôkaz o svojej práceneschopnosti, resp. že neexistoval tento dôvod na odročenie pojednávania. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že v doterajšom priebehu napadnutého konania nedošlo k zbytočným prietahom, preto nemohlo dôjsť ani k porušeniu označených práv sťažovateľa. Preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.*

16. Toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto sťažovateľovi nebráni po splnení zákonom ustanovených podmienok, aby podal v tej istej veci novú sťažnosť.

17. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2015